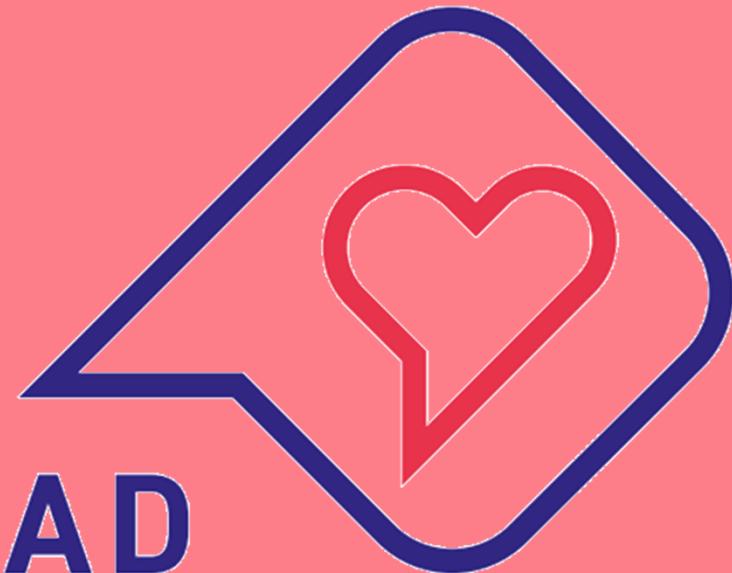

**NURSES
A VOICE TO LEAD
HEALTH IS A HUMAN RIGHT
ACCESS, INVESTMENT AND
ECONOMIC GROWTH**

Preveli i prilagodili:

Sandro Vidmanić, mag. med. techn.

KLINIKA ZA ANESTEZOLOGIJU I INTENZIVNO LIJEČENJE, KBC RIJEKA

HRVATSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA ANESTEZIJE, REANIMACIJE, INTENZIVNE SKRBI I TRANSFUZIJE

dr. sc. Biljana Kurtović, mag. med. techn.

ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE ZAGREB

UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA NEUROKIRURGIJE HRVATSKE

Cecilija Rotim, mag. med. techn.

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO "dr. ANDRIJA ŠTAMPAR", ZAGREB

Damir Važanić, mag. med. techn.

HRVATSKI ZAVOD ZA HITNU MEDICINU, ZAGREB

HRVATSKO SESTRINSKO DRUŠTVO HITNE MEDICINE

Adriano Friganović, dipl. med. techn.

KLINIKA ZA ANESTEZOLOGIJU, REANIMATOLOGIJU I INTENZIVNO LIJEČENJE, KBC ZAGREB

HRVATSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTARA ANESTEZIJE, REANIMACIJE, INTENZIVNE SKRBI I TRANSFUZIJE

HRVATSKI NACIONALNI SAVEZ SESTRINSTVA

12. svibnja

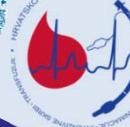
MEĐUNARODNI DAN SESTRINSTVA

NURSES

A VOICE TO LEAD

HEALTH IS A HUMAN RIGHT

MEĐUNARODNI TJEDAN SESTRINSTVA
SESTRINSTVO - GLAS KOJI VODI!
Zdravlje je temeljno ljudsko pravo
07. - 12. svibnja 2018. godine

NASTAVNI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DR. ANDRIJA ŠTAMPAR

HRVATSKA
KUĆA SRCA
CROATIAN HEART HOUSE

UDRUŽENJE MEDICINSKIH SESTARA
I TEHNIČARA HRVATSKE ZA NEUROLOGIJU

CROATIAN NURSING ASSOCIATION IN NEUROLOGY

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

GRAD
ZAGREB

**Pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, Ministarstva
zdravstva Republike Hrvatske i Grada Zagreba**

- "Zdravlje je stanje potpunog tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti."

- 1948. UN - "Deklaracija o ljudskim pravima"

- Postavljen je zajednički standard za sve ljudе i sve nacije
- Jednako primjenjiva na sve ljudе gdјe god se nalazili

ZDRAVLJE JE TEMELJNO LJUDSKO PRAVO

- Nedostatak dostupne i pristupačne zdravstvene skrbi postoji diljem svijeta
- Medicinske sestre imaju vrlo važnu ulogu u ostvarivanju prava na zdravlje.
  - Svi ljudi imaju pravo na dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu skrb kada im je potrebna
  - Pravo na zdravlje vrijedi i za medicinske sestre
  - Sigurna i pozitivna radna okolina, sustav nagrađivanja, pristup resursima, informacijama te edukacija utječu na poboljšanje kvalitete i sigurnosti za pacijenta
  - *"Investment in nursing leads to economic development, improving conditions in which people live leads to cohesive society and productive economies."*
  - Uvjeti u kojima je pojedinac rođen, odrasta, živi i radi imaju prevladavajući učinak na razvoj bolesti i prijevremenu smrt
  - Liječenje se usredotočava samo na patološku komponentu stanja čovjeka s posljedičnom štetom na njegovu dobrobit u smislu šireg utjecaja na područja njegova osobnog, društvenog, političkog i ekonomskog života
  - Usmjeravanje na holistički pristup i pacijentu orientiranu skrb
  - Zdravstveni sustav je esencijalni element zdravog i pravednog društva
  - Višestruki utjecaj zdravlja na normalno funkcioniranje pojedinca i zajednice
  - Pravo na zdravlje mora i treba biti korišteno kao konstruktivni alat za zdravstveni sustav da osigura najbolju skrb za pojedinca i zajednicu
  - S aspekta ljudskih prava, pravo na zdravlje podrazumijeva da svaki pojedinac, bez obzira gdјe živi ima pravo na zdravstvenu skrb sukladno svojim zdravstvenim potrebama
  - Dobrobit pojedinca i zajednice u centru je zdravstvenog sustava

NURSES
A VOICE TO LEAD
HEALTH IS A HUMAN RIGHT

HOLISTIČKI I PACIJENTU USMJEREN PRISTUP

- Ljudski organizam nije mehanizam složen od dijelova koji djeluju zasebno, već cjelina koja funkcionira po principu uvjetovanosti uzajamnog i skladnog suživota.
  - (Čim zataji jedan dio, ugrožena je čitava cjelina.)
- Holistički, cjeloviti pristup ljudskom zdravlju jest filozofija koja uzima u obzir cjelinu, a ne samo pojedine djelove.
  - Ne liječi se samo bolest ili određeni oboljeli organ, već osoba - imajući u vidu cjelovitost, odnosno nedjeljivost njenog psihičkog i fizičkog tijela.
  - Temelj holističkog pristupa zdravlju jest da je pacijent aktivni i ravnopravni sudionik u procesu liječenja i kao takav snosi dio odgovornosti za ishod liječenja.

PACIJENT JE CJELINA TIJELA, UMA I DUHA

The treatment of a disease
may be entirely impersonal;
the care of a patient must
be completely personal.”
—Francis W. Peabody⁵

- Ne postoji druga profesija koja više prati potrebe ljudi u njihovim najranjivijim periodima od sestrinstva
- Medicinske sestre provode najviše vremena s pacijentima i njihovim obiteljima te imaju saznanja iz prve ruke koja mogu imati utjecaj na zdravlje i dobrobit pacijenta
- "SVAKA PRIČA IMA POTENCIJAL POBOLJŠATI ZDRAVSTVENI SUSTAV I OMOGUĆITI POJEDINCU I ZAJEDNICI POSTIĆI NAJVIŠI DOSTUPNI STANDARD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SKRBI."
  - Iz tih saznanja dolazi moć za promjenu
- Pristup zdravstvenoj zaštiti ključna je odrednica koliko zdravstveni sustav zadovoljava zdravstvene potrebe pojedinca i zajednice
- **PRISTUP = prilika za postizanjem i dobivanjem odgovarajuće zdravstvene usluge u situacijama opažene potrebe za skrbi**

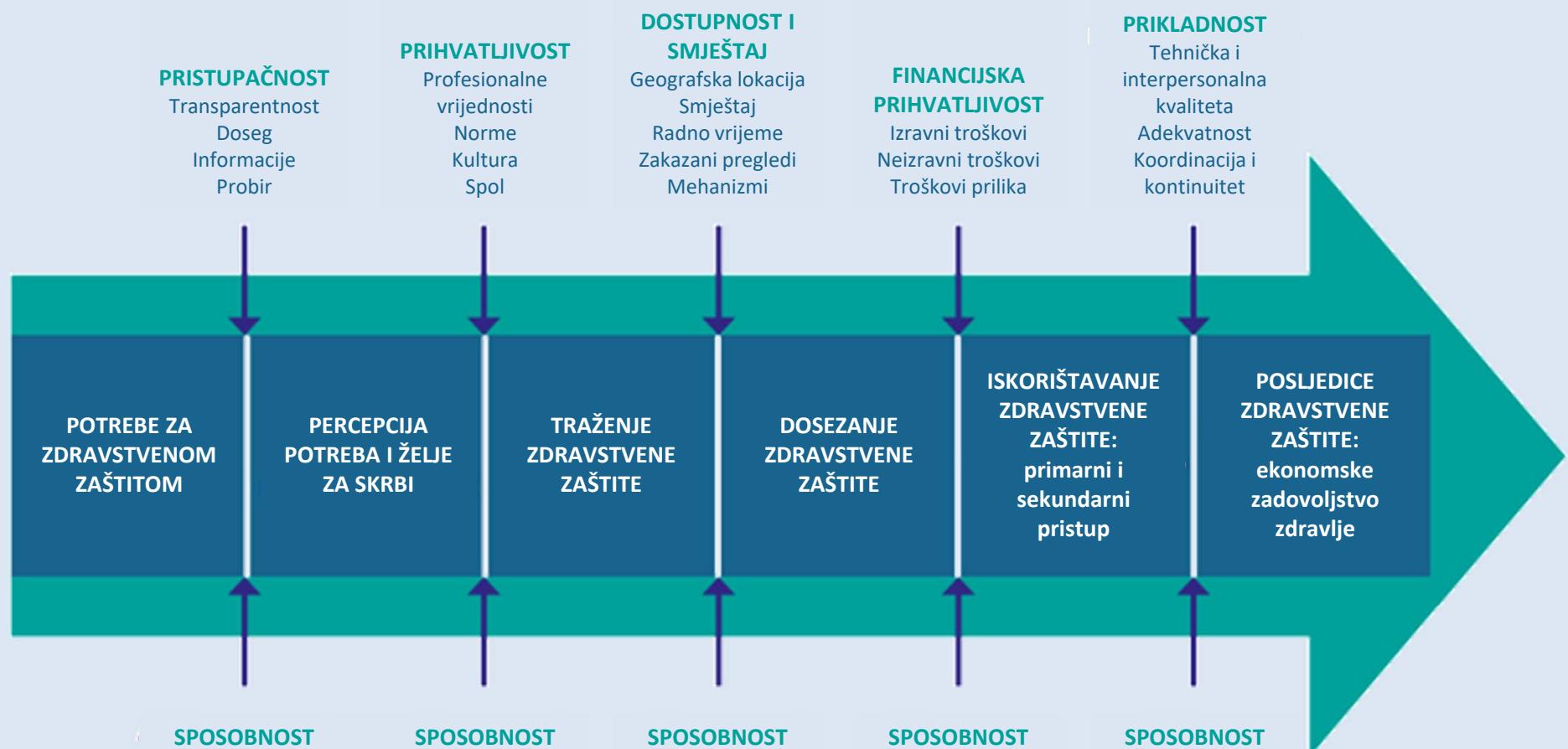
Svjesnost i identificiranje nezadovoljenih potreba	Upoznavanje s različitim potrebama	Laka dostupnost servisa i usluga
Financijska dostupnost skrbi	Sigurna i kvalitetna skrb	Pravovremenost pristupa
People-centred care		

NURSES
A VOICE TO LEAD
HEALTH IS A HUMAN RIGHT

If we do not engage consumers, patients, and family members in health care process, we will not be effective at eliminating inequalities and improving health for all."

– Kalahn Talyor-Clark¹⁴

Konceptualni okvir pristupa zdravstvenoj zaštiti

Dimenziije i determinante pristupa zdravstvenoj zaštiti

PRISTUP SE RAZMATRA KAO REZULTAT ISKUSTAVA I OTPORNOSTI S KOJIMA SE SUOČAVAJU POJEDINCI

Svjetske činjenice

Economic growth without investment in human development is unsustainable—and unethical”

—Amartya Sen¹⁷

NURSES
A VOICE TO LEAD
HEALTH IS A HUMAN RIGHT

33% of respondents in the USA,
REPORTED COST-RELATED
PROBLEMS to medical care.

15% of respondents in Canada had
OUT-OF-POCKET EXPENSES MORE
THAN US\$1,000 in the past year.

23% of respondent in France
HAD SERIOUS PROBLEMS PAYING or
were unable to pay their medical bills.

EACH YEAR:

100 MILLION PEOPLE GLOBALLY
are pushed below the poverty line as a
result of health care expenditure.¹⁸

In some countries, 2% of the
population SPEND MORE THAN 40%
OF THEIR NON-FOOD HOUSEHOLD
EXPENDITURE on health care.¹⁹

150 MILLION PEOPLE SUFFER
FINANCIAL CATASTROPHE because
of out of pocket expenditure.¹⁷

Typically 20-40% of health
SPENDING IS WASTED.²⁰

IN A STUDY CONDUCTED IN 2016:²¹

56% of respondents in France
WERE ABLE TO SEE A DOCTOR OR
NURSE on the same or next day, last
time they needed medical care.

50% of respondents in Canada
visiting an emergency room WAITED
MORE THAN TWO HOURS FOR CARE.

64% of respondents in Germany
requiring medical care FOUND
IT DIFFICULT TO OBTAIN AFTER
HOURS CARE.

50% of respondents in Sweden stated
that their specialists told them about
TREATMENT CHOICES AND INVOLVED
THEM IN DECISIONS ABOUT
THEIR CARE.

5% of respondents in France HAD
A WRITTEN PLAN DESCRIBING
TREATMENT THEY WANT AT THE
END OF LIFE (adults aged >65 years).

IN A STUDY OF HEALTH SYSTEM PERFORMANCE:²¹

- Otežano shvaćanje nerazdvojne prirode zdravlja kao ljudskog prava sa zdravljem kao okosnicom gospodarstva i ekonomije
- NEMA ZDRAVLJA, NEMA RADA, NEMA PRIHODA
- Ulaganje u zdravlje spašava živote i prevenira bolesti
- Loše zdravlje narušava produktivnost, sprječava izglede za posao i nepovoljno utječe na ljudski razvoj
- Ulaganje u zdravlje smanjuje trajne nejednakosti u pristupu i poboljšava ili održava gospodarsku učinkovitost

DOSTUPNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Omogućavanje jednakopravnog pristupa zdravstvenom sustavu
- Brze socijalne i okolišne promjene; nezdravi stil života
- Porast populacije starije od 60 god. u odnosu na populaciju mlađu od 5 god.
- Sve veća zastupljenost kroničnih nezaraznih bolesti; vodeći uzrok smrtnosti
- Migracije u urbane sredine

Universal healthcare coverage (UHC) nosi benefite

- Ulaganje u sestrinsku profesiju
- Svi ljudi su "pokriveni"
- Nema prepreka u pristupu servisu
- Zdravstveni sustav je opsežan
- Svi su zaštićeni od finansijskih tegoba
- Zdravstveni sustav je fleksibilan, inovativan
- Potrebno vodstvo i doprinosi medicinskih sestara
- Uključivanje medicinskih sestara u više razine vladajućih struktura

In September 2015, **193 COUNTRIES** FORMALLY ENDORSED A NEW BLUEPRINT FOR THE WORLD THAT WE WANT—this included UHC—the right to health without financial hardship.⁷

UHC IS CRITICAL BECAUSE 1 BILLION PEOPLE lack access to basic healthcare.^[35]

AT LEAST 400 MILLION PEOPLE GLOBALLY lack access to one or more essential health services.^[35]

On average, about **32%** of each country's health expenditure comes from **OUT-OF-POCKET PAYMENTS**.^[35]

HEALTH IMPROVEMENTS drove a quarter of full income growth in developing countries between 2000 and 2011.^[35]

EACH YEAR **100 MILLION PEOPLE** FALL INTO POVERTY paying for essential services.⁷

40% OF THE WORLD'S POPULATION lack social protection.⁸

A MINIMUM OF **US\$44** IS NEEDED PER PERSON PER YEAR to provide basic, life-saving health services: 26 WHO Member States spent less than this in 2011.⁸

⁷Gallup International Millennium Survey, www.gallup-international.com/. At the turn of the millennium, 50,000 people in 60 countries were asked to rate "the most important things in life." "Good health" topped the list for 44% of the respondents, followed by "happy family life" (38%), "employment" (27%), and "live in a country without war" (17%).

Potrebni faktori za ostvarivanje dostupne zdravstvene zaštite

ADDRESSES THE DETERMINANTS OF HEALTH	AFFORDABLE	AVAILABLE	COMPETENT WORKFORCE	EFFECTIVE AND EFFICIENT HEALTH SYSTEM
Undertakes actions related to determinants of health (e.g. education, living conditions, etc.)	A system that ensures that people do not suffer financial hardship when using health services.	Availability of essential medicines and technologies to diagnose and treat medical problems.	Sufficient capacity of well trained motivated workforce to provide care to meet patients needs based on best available evidence.	Meets the health needs through people-centred integrated care across the entire continuum of care.

CLARIFYING UNIVERSAL HEALTH COVERAGE⁸²

Universal Health Coverage means people having access to quality health care without suffering financial hardship.

It includes health services across the entire continuum of care including promotion, prevention, treatment, rehabilitation and palliative care.

It does not mean free coverage for all possible health interventions regardless of cost.

It is not just about ensuring a minimum package of health services, but a progressive expansion of health care and financial protection.

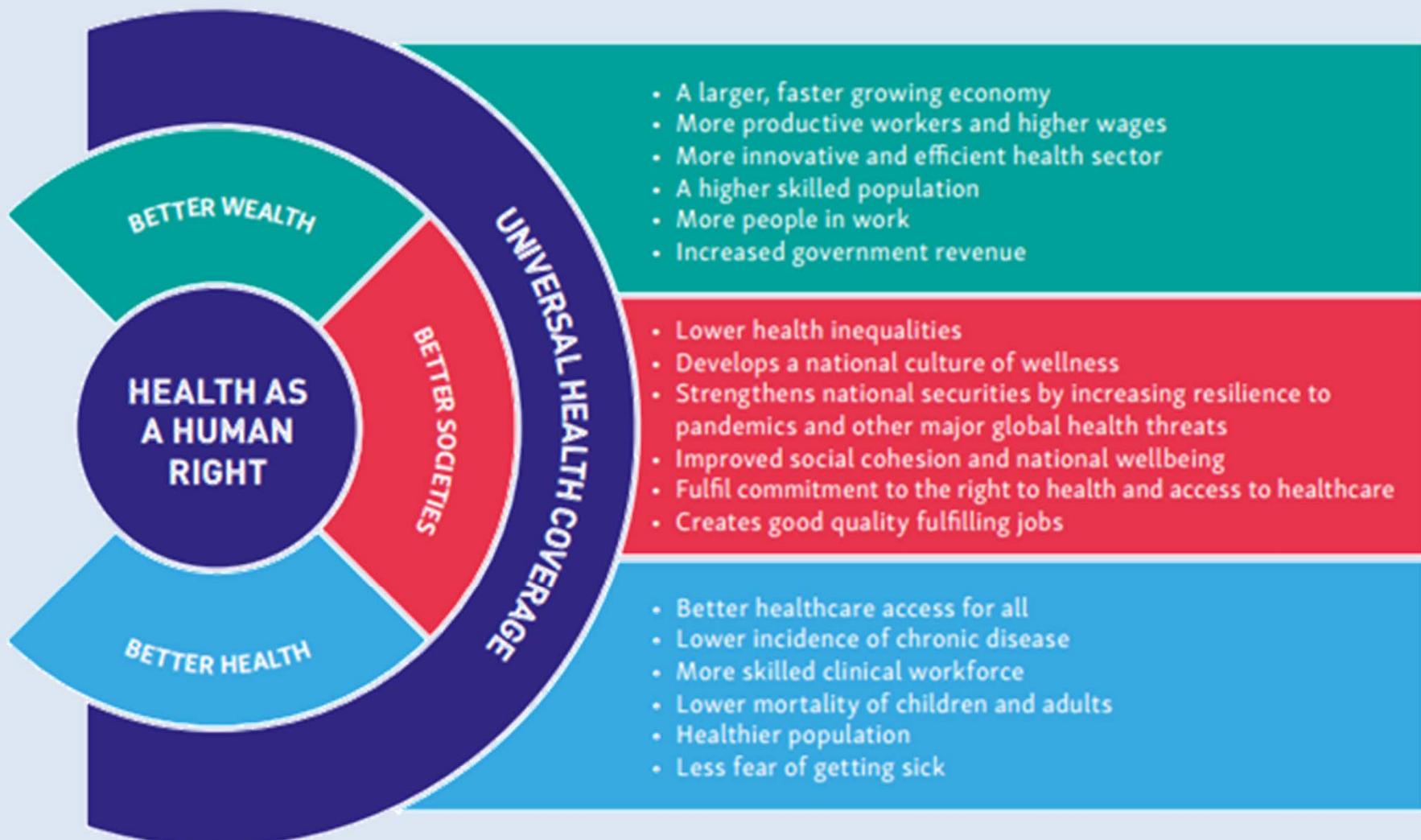

It includes both individual treatment and population based services.

Universal Health Coverage includes addressing the determinants of health by improving equity, social inclusion and cohesion.

Benefiti dostupne zdravstvene zaštite

Dobivene prednosti i benefiti uključivanjem medicinskih sestara u leadership pozicije

PACIJENTU ORIJENTIRANA SKRB

- bolje iskustvo u bolnici za pacijente
- bolja uključenost pacijenta u skrb
- poboljšana zdravstvena pismenost

BOLJA VRIJEDNOST USLUGA

- bolja kvaliteta njega po nižoj cijeni
- poboljšano financijsko poslovanje organizacije

BOLJE ZDRAVSTVENE USLUGE

VISOKOKVALITETNO OSOBLJE

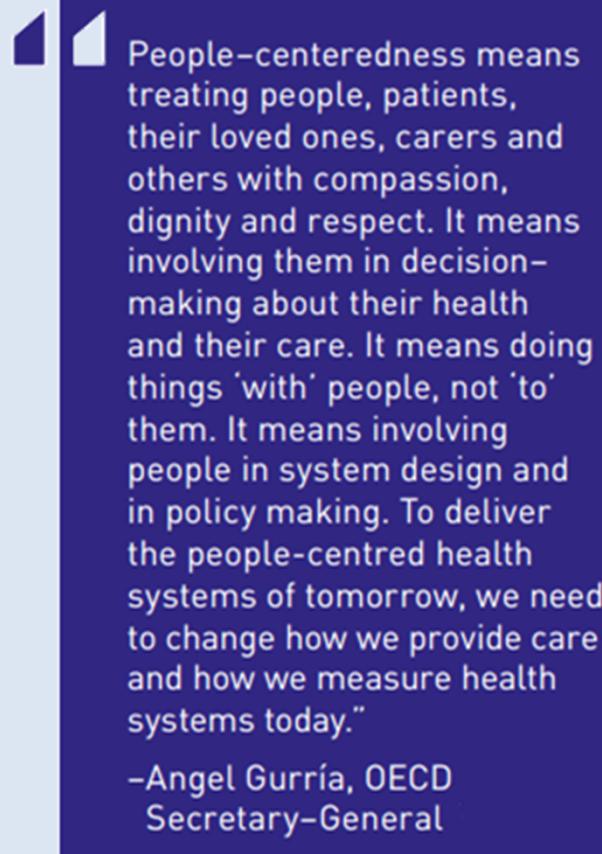
- bolji radni uvjeti
- više visoko obrazovanih zaposlenika
- veća razina zadovoljstva zaposlenika

POBOLJŠANA KVALITETA I SIGURNOST

- poboljšana sigurnost pacijenta
- niži neuspjeh spašavanja
- niži udio smrtnosti
- poboljšane mjere kvalitete

Medicinske sestre su neophodne u transformaciji zdravstvene skrbi i zdravstvenog sustava, tako da nitko ne bude isključen.

Medicinske sestre mogu biti glas koji vodi, poboljšavanjem pristupa skrbi, omogućavanjem čovjeku usmijerenog pristupa zdravlju i osiguravanjem da se čuju njihovi glasovi u utjecaju na zdravstvenu politiku, planiranje i pružanje usluga.

You treat a disease: You win, you lose. You treat a person, I guarantee you win - no matter the outcomes.

Patch Adams

"Be the change you wish to see in the world."

Mahatma Gandhi

A strong nursing sector is the necessary building block of a strong health care sector. Nurses must be encouraged to take significant leadership roles in health policy, planning and provision.

C.K. Mishra

